

Regeringskansliet
Integrations- och jämställdhetsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Diskrimineringsombudsmannen
att. Katri Linna
Box 3686
10359 STOCKHOLM

Åldersdiskriminering och bostäder

Under 2009 och 2010 har två underlag för lagöversyn mot åldersdiskriminering tagits fram av regeringen. Det ena är utredningsdirektiv Dir. 2009:72, det andra är SOU 2010:60 som framtagits av en särskild utredare Petra Lundh vid Stockholms tingsrätt. Vi, dvs föreningen Värna Adelsö med hemort på Adelsö i Ekerö kommun, vill peka på ett förhållande som sällan uppmärksammas i diskrimineringsdebatten. Det handlar om rutiner för de relativt friska äldre hemmaboende utan dator och utan datorkunskap som önskar byta tidigare bostad till någon av kommunens hyreslägenheter.

Bostadsförhållanden för sjuka och kraftigt handikappade äldre ordnas så gott det går genom socialförvaltningar inom kommunerna. Bra och goda exempel på sådan bostadsförsörjning tror vi har uppmärksamats i regeringens utredning och vi lämnar den frågan åt sidan i detta sammanhang.

Det vi har erfarenhet av är att förmedlingen av hyresbostäder i vår kommun, Ekerö, baseras på att de som ställer sig i bostadskön förutsätts ha tillgång till och kunskap/erfarenhet av egen dator. Kommunens bostadsbolag har, för att göra sin egen verksamhet mer strömlinjeformad och lättskött, sedan några år tillämpat ett anmälningssystem och bevakningssystem som är svårhanterligt särskilt för dem som bor i kommunens ytterområden. Varje vecka presenterar bostadsbolaget på sin hemsida de lägenheter som är lediga för intresseanmälan. Inom en vecka skall intresseanmälan ha inkommit. Därefter rangordnas de sökande efter ett visst prioriteringssystem och de som är först i kön inbjuds att bese lägenheterna. Man får under ett års tid möjlighet att välja sådan lägenhet tre gånger. Är den sökande då inte intresserad av något av de erbjudna alternativen förlorar man sin plats i kön och får göra en ny anmälan till bostadskön. Från bostadsföretagets sida anser man att initiativet att lämna in intresseanmälan helt skall ligga på den köandes ansvar. Vi vill framhålla att företaget naturligtvis har ett kontor som även de äldre kan besöka för att få hjälp. Telefonkontakt kan också tas från den som önskar tala med köadministratören. Problemen är flera. Dels är en del äldre osäkra på hur man talar med "en myndighetsliknande inrättning", dels är resavståndet mellan hemmet i kommunens utkant och kontoret långt och kanske både tids- och kraftkrävande. Att klara ärenden per telefon eller genom ombud vore tänkbara alternativ. Hur som helst krävs tålmod och tillmötesgående från företagets sida på ett sätt som bryter företagets önskan om att ha en lättskött, strömlinjeformad organisation.

Varje köande till bostadsföretagets lägenheter måste, för att få vara kvar i kön, årligen förnya sin intresseanmälan, annars åker man direkt på dagen efter årspasseringen ur kön och får börja om från början.

Ingen ansträngning görs från företaget att påminna de bostadssökande om att tiden i kön håller på att gå ut eller om att den sökande just nu har en möjlighet att anmäla intresse för en på hemsidan ledigförklarad lägenhet av den typ och inom det område den bostadssökande angivit.

Företagets styrelseordförande anförde, när vi för ett par år sedan tog upp förhållandet och önskade ett ömsesidigt ansvarstagande för företaget och de bostadssökande, att många bostadsföretag just tillämpar samma princip i köhanteringen. Vädjanden till företagens VD att han skulle tala med den som ansvarar för administrationen av bostadskön resulterade inte ens i en kontakt med oss eller med en bostadssökande utan dator och datorerfarenhet som vi försökt hjälpa. Hennes årsanmälan till kön skulle ha förnyats en dag tidigare för att hon skulle ha kunnat komma ifråga för just sådan lägenhet hon önskat sig. Dataprogrammet raderar således ut hennes namn ur kön. Köadministratören som vi nyligen talat med avvisar möjligheten att ens diskutera den minimala avvikelserna utan säger att "det är datorprogrammet som bestämmer vad jag kan göra". Vi i föreningen Värna Adelsö har nu åter tillskrivit bostadsföretagets styrelse i detta ärende och vi förväntar oss ett samtal efter nästa styrelsemöte i företaget. Därtill vill vi genom att ställa vissa frågor som vi vill ha besvarade, testa om dataprogrammet kan besvara frågorna. Får vi inga svar går vi lokalt vidare i ärendet. Det går alltid att skapa publicitet. Vi bifogar för er kännedom vårt brev till det lokala bostadsföretaget.

Vår avsikt med att tillskriva Regeringen/Departementet och Diskrimineringsombudsmannen är att förmedla insikten att krav på datakommunikation för äldre är en stor risk för diskriminering. Vi hoppas ni observerar och prövar sådana situationer för äldres möjligheter att göra sina röster hörda. Det är inte vår sak att driva något enskilt ärende hos DO, det förstår vi inte går. Vi önskar bara att frågeställningarna med de äldre och bostadsförsörjningen beaktas i lagstiftningen och/eller i regeringsdirektiv till bostadsföretag. Vi föreställer oss dessutom att liknande onödiga beroenden av datorer/datakunskap kan förekomma för äldre även i andra sammanhang.

Har vi varit otydliga så ställer vi gärna upp för samtal om ni så önskar. Vi ser fram emot att få en bekräftelse på att ni mottagit och läst vårt inlägg i diskrimineringsdebatten och någon vink om huruvida ni redan inför ny lagstiftning beaktat eller avser beakta situationer som de vi beskrivit.

Med vänlig hälsning

För Värna Adelsö

Jan Gertz
Ordf
Gredby 18, 17892 Adelsö
Tel 0856051319, mobil 0702371034

